

Τίτλος μαθήματος: «Εισαγωγή στις επιστήμες της Αγωγής»

Κωδικός αριθμός μαθήματος: Χ5

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό επιλογής

Εξάμηνο: Χειμερινό

Αριθμός απονεμόμενων πιστωτικών μονάδων: 6

Υπεύθυνη γνωστικού αντικείμενου: Νικολάου Ελένη, Λέκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Αντικειμενικοί στόχοι μαθήματος

Στους Βασικούς στόχους του μαθήματος περιλαμβάνονται: ο προσδιορισμός των χαρακτηριστικών του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού που περιγράφουν την έννοια του ποιοτικού χώρου και η κατανόηση των εννοιών που συνδέονται με το χώρο και η οποία προκύπτει μέσα από την ανάπτυξη (ή μη) κοινωνικών σχέσεων και επικοινωνίας,. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ανάλυση των πολιτισμικών σημασιών που οι διάφοροι τρόποι χρήσης του χώρου μπορούν να λάβουν και στα στοιχεία που μετατρέπουν το χώρο σε ένα εν δυνάμει πλαίσιο αγωγής και μάθησης. Επιπρόσθετα η επιχειρείται η κατανόηση και η διάκριση του φαινομένου του ενδοσχολικού εκφοβισμού και της βίας, η ανάλυση της ψυχολογικής διάστασης του χώρου και η συμβολή της στην ερμηνεία της διαμόρφωσης της συμπεριφοράς. Τέλος στους στόχους του μαθήματος περιλαμβάνεται η μελέτη της επίδρασης του φυσικού περιβάλλοντος στην υγεία και το ευ ζην του ατόμου.

Προαπαιτήσεις

Δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο μαθήματος

Μέσα από μια ανθρωποκεντρική ματιά ο χώρος προσφέρει μια σειρά ευκαιριών για την ανθρώπινη αντίληψη και την εμπειρία, που εξετάζει τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ του πολιτισμικού, κοινωνικού, οικονομικού και οικολογικού πλαισίου της ζωής. Υπό την οπτική αυτή προσλαμβάνει διαστάσεις που τον μετατρέπουν σε ένα εν δυνάμει

πλαίσιο αγωγής και μάθησης, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η περιγραφή και αξιολόγηση του η οποία έχει άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στη συμπεριφορά. Τα άτομα ή οι ομάδες πλαισιώνονται από ένα σύνολο κοινωνικών υποσυστημάτων (συμπεριλαμβανομένης της ενδοσχολικής βίας και εκφοβισμού), τα οποία επηρεάζουν τη συμπεριφορά του. Ιδιαίτερη αναφορά τέλος γίνεται στην επίδραση που έχει η επαφή με το φυσικό περιβάλλον στην υγεία και το ευ ζην του ατόμου.

Διδακτικές τεχνικές

Κρίνεται σκόπιμη η αξιοποίηση πολλαπλών διδακτικών τεχνικών όπως η διάλεξη, ο διάλογος, ο καταϊγισμός ιδεών, η χαρτογράφηση εννοιών, η επίλυση προβλήματος, η βιβλιογραφική και διαδικτυακή έρευνα και η μελέτη περίπτωσης. Επίσης θα αξιοποιηθεί η ομαδική εργασία εντός της αίθουσας, η μελέτη πεδίου και η πρακτική – βιωματική άσκηση στο αστικό περιβάλλον.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Να γνωρίσουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές τα χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Ψυχολογίας, να προσεγγίσουν τη πολυπλοκότητα της έννοιας του περιβάλλοντος και να κατανοήσουν τις επιπτώσεις του φυσικού και κοινωνικού χώρου στην ανθρώπινη συμπεριφορά.

Να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη αποκωδικοποιώντας και αξιολογώντας τις περιβαλλοντικές πληροφορίες και αναζητώντας το «γιατί συνέβη» και «πώς είναι δυνατόν να μην ξανασυμβεί» Να αναπτύξουν ικανότητες αυτογνωσίας και δεξιότητες ενσυναίσθησης.

Να πειστούν ότι από τις σημαντικότερες δυνάμεις αντίστασης στην περιβαλλοντική καταστροφή είναι η πίστη μας στις περιβαλλοντικές αξίες. Να γίνουν ικανοί να μετασχηματίσουν τις περιβαλλοντικές συγκρούσεις του σήμερα σε γόνιμες, διαλεκτικές αντιπαραθέσεις.

Να κατανοήσουν τη διαλεκτική σχέση και το δυναμικό χαρακτήρα μεταξύ περιβαλλοντικών προβλημάτων, της λήψης αποφάσεων και της ανάληψης δράσης στην κατεύθυνση της αειφορίας. Τέλος να κατανοήσουν τη ψυχολογική διάσταση

του χώρου, καθώς και την επίδραση του φυσικού περιβάλλοντος στο ευ ζην του ατόμου.

Αξιολόγηση

Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος θα γίνει με γραπτές εξετάσεις. Οι Μ. Φ. θα κληθούν να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο 30 ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών (Multiple choice) στο τέλος του χειμερινού εξαμήνου.

Ελληνική βιβλιογραφία

Γεωργόπουλος, Α. (2014). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ζητήματα ταυτότητας*. Αθήνα : Gutenberg.

Συγκολλίτου, Ε. (1998). *Περιβαλλοντική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γερμανός, Δ. (2001). *Χώρος και διαδικασίες αγωγής. Η παιδαγωγική ποιότητα του χώρου*. Αθήνα: Gutenberg.

Γερμανός, Δ. (2006). *Οι τοίχοι της γνώσης*. Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg

Canter, D. (1988). *Περιβαλλοντική Ψυχολογία*. Σειρά: «Άνθρωπος και χώρος». Επιλογή κειμένων, εισαγωγή, μετάφραση: Κοσμόπουλος, ΠΘεσσαλονίκη: . University Studio press.

Κανελλάκη, Σ., Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Κ. & Παπαβασιλείου Β. (επιστημονική επιμέλεια), (2010). *Διεργασίες σκέψης στο σχολείο και το περιβάλλον*. Αθήνα : πεδίο.

Καίλα, Μ., Κατσίκης, Απ., Φώκιαλη Π. & Ζαζαρίου Α. (επιμ.) (2009). *Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη: νέα δεδομένα και προσανατολισμοί*. Αθήνα : Ατραπός.

Κοσμόπουλος, Π. (2007). *Περιβαλλοντική Κοινωνική Ψυχολογία. Η αντίληψη του χώρου*. Θεσσαλονίκη: University Studio press.

Παπαβασιλείου, Β.(2015). *Αειφόρος ανάπτυξη και εκπαίδευση. Το πολυδιάστατο μιας σχέσης*. Αθήνα:διάδραση.

Πολεμικός, Ν., Καίλα, Μ., Θεοδωροπούλου, Έ. & Στρογγυλός, Β.(2010). *Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές ανάγκες. Μια πολυπρισματική προσέγγιση*. Αθήνα : πεδίο

Φώκιαλη, Π., Ξανθάκου, Γ. & Ανδρεαδάκης, Ν. (2011). *Διεργασίες σκέψης στο σχολείο και την κοινωνία (τόμος Β)*. Αθήνα: πεδίο

Ξενόγλωσση:

Aiello, J.R. (1987). Human spatial behaviour. In D. Stokols & I. Altman (Eds.), *Handbook of environmental psychology* (Vol. 1, pp. 505-531). New York Wiley Interscience.

Bar-haim, Y., Aviezer, O., Berson, Y., & Sagi, A. (2002). Attachment and Human Development, Vol 4 (1), 68-83.

Bechtel, R. B. & A. Churchman (Eds.) (2002). *Handbook of Environmental Psychology*. New York: Wiley.

Canter, D. (1977a). *The Psychology of Place*. London: Architectural Press.

Doherty, T. J. (2011). Psychologies of the environment. *Ecopsychology*, 3, 75-77.

Gifford, R. (2007). *Environmental Psychology: Principles and Practice*, (4th ed.)
Canada: Optimal Books.

Huckle, J. (2011). Bringing Sustainability into Shape Focus. *Teaching Geography*,
Autumn, p. 118-119.

Ittelson, W.H., Proshansky, H.M., Rivlin, L.G., & Winkel, G.H. (1974). An introduction
to environmental Psychology. Holt, Rinehart and Winston, Inc., New York.

OLWEUS, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Malden,
MA: Blackwell Publishing.

Raymond De Young School of Natural Resources and Environment University of
Michigan, Ann Arbor, MI 48109 Cite as: De Young, R. (2013) Environmental
psychology overview. In S. R. Klein and A. H. Huffman (Eds.) *Green Organizations:
Driving Change with IO Psychology*. (Pp. 22-45) New York: Routledge Academic.

Stokols, D. (1992). Establishing and Maintaining healthy environments. *American
Psychologist*, 47 (1), 6-22.

Tudge, J.R.H. , Mokrova, I., Hatfield, B.E., & Karnik, R.B. (2009). Uses and Misuses of
Bronfenbrenner's Bioecological Theory of Human Development. *Journal of Family
Theory and Review*, 198-210.

Kaplan, S. & R. Kaplan (2009). Creating a larger role for environmental psychology:
The Reasonable Person Model as an integrative framework. *Journal of
Environmental Psychology*, 29, 329-339.

Lord, T.R. (1999). A Comparison Between Traditional and Constructivist Teaching in
Environmental Science, *Journal of Environmental Education*, 30(3), p.22-28.

<http://www.coe.int/t/dg3/children/>

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:EL:PDF

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0060:FIN:en:PDF>

www.0-18.gr/gia-megaloyis/ti-einai-o-synigoros#ombudsman

http://eacea.ec.europa.eu/Education/eurydice/documents/thematic_reports/094EL.pdf